

Kuusamon kaupungin koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnan toimintasuunnitelma

Päätös
Kasvatus- ja sivistyslautakunta 16.4.2025 § 37

Voimaantulo
1.8.2025

Sisällysluettelo

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteet	3
2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet	4
2.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen.....	4
2.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen	4
2.3 Eettisen kasvun tukeminen	5
2.4 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen	5
3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö	6
4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa	7
5. Toiminnan järjestäminen, suunnittelu ja arviointi	8
5.1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen ja laajuus	8
5.2. Henkilöstö.....	8
5.3. Toimintatilat	9
5.5. Toimintamaksu ja maksuvapautus sekä apipaikan irtisanominen.....	9
5.6. Toiminnasta tiedottaminen	10
6. Toiminnan seuranta ja arviointi	10
7. Yhteistyö ja tiedonkulku	10

1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen periaatteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla tarkoitetaan perusopetuslain¹ mukaista perusopetuksen oppilaille suunnattua ohjattua toimintaa, jonka kokonaisuudesta kunta vastaa. Jos kunta järjestää aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien peruskoulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille². Kunta päättää aamu- ja iltapäivätoiminnan laajuudesta.

Opetushallitus päättää perusopetuslain mukaisesti aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteista ja keskeisistä sisällöistä antamalla toimintaa varten perusteet, joiden mukaan aamu- ja iltapäivätoiminta tulee järjestää.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisen yhteiskunnallisena lähtökohtana on turvallisen kasvuympäristön tarjoaminen lapselle ennen ja jälkeen koulupäivän. Toiminnan tarkoituksena on tukea lapsen kasvua ja kehitystä, luoda perustaa hyvälle vapaa-ajanviettotavoille sekä tukea perheitä ja koulua kasvatustehtävän toteuttamisessa. Lisäksi toiminnan tarkoituksena on ennaltaehkäistä riskitekijöitä, jotka liittyvät lapsen valvomattomaan ajankäyttöön ja yksinoloon. Toiminnalla pyritään myös edistämään yhteiskunnallista tasa-arvoa ja ehkäisemään syrjäytymistä.

Aamu- ja iltapäivätoiminta rakennetaan jatkumona varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen kasvatustehtävälle, ja sen lähtökohtana ovat perusopetuksen yleiset kasvatustavoitteet. Toiminnalla on myös oma erityisluonteensa, jossa painottuu laadukas vapaa-ajan toiminta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa painotetaan lapsen omia kokemuksia. Toiminnan suunnittelun lähtökohtana ovat yksilölliset ja yhteisölliset sekä sosiaaliseen kasvuun liittyvät näkökohdat. Tavoitteena on tarjota lapselle hänen tarpeensa huomioonottavaa, monipuolista ja virkistävää toimintaa sekä antaa myös mahdollisuus lepoon ja itsekseen oloon.

Kuusamon kaupunki vastaa toiminnan kokonaisuudesta. Kaupunki voi järjestää toimintaa itse tai avustaa esim. yhdistyksiä palvelujen järjestämisessä.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa voidaan käyttää koulujen tiloja tai muita toimintaan soveltuvia toimintaympäristöjä ja tiloja. Järjestäjän on huolehdittava siitä, että tilat ja välineet ovat turvallisia. Lapset eivät saa joutua kiusaamisen, häirinnän tai väkivallan kohteiksi. Toimintaympäristön tulee tukea toiminnalle asetettujen tavoitteiden saavuttamista, ja sitä suunniteltaessa tulee ottaa turvallisuuden lisäksi huomioon toiminnan luonne ja tarkoitus, lapsen kiinnostuksen kohteet ja toiminnan monipuolisuus.

¹ Perusopetuslaki (628/1998) 48 a, b, c, d, e ja f § (1136/2003)

² Perusopetuslaki (628/1998) 48b § (1090/2024)

2. Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteet

Aamu- ja iltapäivätoiminnan yleisenä tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä sekä lapsen tunne-elämän kehitystä ja eettistä kasvua. Toiminnan tulee lisäksi edistää lasten hyvinvointia ja tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa sekä ennaltaehkäistä syrjäytymistä ja lisätä osallisuutta. Tämä tavoite velvoittaa kaikkia aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisessä ja toteuttamisessa mukana olevia.

Aamu- ja iltapäivätoiminta pohjautuu perusopetuslaissa säädettyihin tavoitteisiin ottaen huomioon paikalliset tarpeet, toimintaympäristön ja kunnan oman kaupunkistrategian linjaukset.

2.1 Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on tukea kodin ja koulun kasvatustyötä. Kodin, koulun ja toiminnan toteuttajan välisen yhteistyön on tarkoitus jäsentyä luontevaksi osaksi aamu- ja iltapäivätoimintaa. Päämääränä on luoda kasvu ympäristö, joka edistää lapsen suotuisaa kehitystä. Huoltajalla on ensisijainen vastuu lapsen kasvatuksesta. Ohjaajilla on aamu- ja iltapäivätoiminnassa ammatillinen vastuu lapsen kasvatuksesta.

Kodin ja koulun kasvatustyön tukeminen edellyttää keskinäiseen kunnioitukseen ja tasa-arvoisuuteen perustuvaa yhteistyötä, jossa korostuu yhteinen vastuu ja mielenkiinto lapsen kehitystä kohtaan. Avoin ja luottamuksellinen vuorovaikutus luo myös pohjan kohdata mahdollisia ongelmatilanteita.

Eri toimijoiden välisen vuorovaikutuksen tarkoituksena on lisätä lapsen tuntemusta ja näin edesauttaa hänen tarpeidensa tunnistamista. Yhteisen päämäärän tulee näkyä myös yksittäistä lasta koskevien asioiden hoidossa. Toiminnan suunnittelussa tulee olla yhteistyössä kotien ja koulujen kanssa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsella voi olla huoltajan, opettajan ja ohjaajan kesken sovittavalla tavalla mahdollisuus läksyjen tekoon.

2.2 Hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tavoitteena on lapsen hyvinvoinnin, tunne-elämän ja sosiaalisen kehityksen tukeminen. Tavoitteena on, että jokainen lapsi kokee olevansa hyväksytty ja arvostettu omana itsenään. Lapsi ohjataan ilmaisemaan erilaisia tunteita ja oppimaan niiden säätelyä. Lapset tarvitsevat myös kaveripiirin hyväksyntää ja tunteen ryhmään kuulumisesta.

Itsetunnon kehityksen kannalta on tärkeää, että osallistumisen iloa ja onnistumisen kokemuksia korostetaan. Lapsen perusteltu rohkaisu ja kiittäminen tukevat itsetunnon kehitystä, ja samalla lapsi oppii luottamaan omiin taitoihinsa.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan tulee sekä kasvu ympäristönä että ilmapiiriltään olla kiireetön ja turvallinen.

On tärkeää, että toiminnassa lapsilla on mahdollisuus sekä levähtämiseen ja rauhoittumiseen että ulkoiluun ja fyysiseen aktiivisuuteen. Maittava välipala ja ympäristön viihtyisyys lisäävät hyvinvoinnin kokemusta.

2.3 Eettisen kasvun tukeminen

Aamu- ja iltapäivätoiminta tukee lasten eettistä kasvua ja käsitystä ihmisten yhdenvertaisuudesta. Toiminnan eettisenä lähtökohtana on perusopetuksen opetussuunnitelman perusteiden perusteissa määritelty perusopetuksen arvopohja sekä kodin ja koulun kanssa yhdessä sovitut kasvatukselliset periaatteet. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa korostuu lapsilähtöisyys. Jokainen lapsi nähdään arvokkaana yksilönä.

Eettisen kasvun tavoitteena on vastuullisuuden ja vastavuoroisuuden ymmärtäminen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa lapsen huomio tulee kiinnittää vastuuseen

- omasta hyvinvoinnista ja terveellisistä elämäntavoista
- toisten hyvinvoinnista sekä siihen liittyvistä oikeuksista ja velvollisuuksista
- oman toiminnan aiheuttamista seurauksista ja tunteista sekä itselle että toisille
- ryhmän toimintaan liittyvistä säännöistä ja sopimuksista
- myönteisestä suhtautumisesta ympäristöön, luontoon ja kestävään elämäntapaan

2.4 Osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen sekä sosiaalinen vahvistaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tavoitteena on osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon edistäminen ja sosiaalinen vahvistaminen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla lisätään lasten tasa-arvoisuutta yhteiskunnassa. Tavoitteena on, että jokainen lapsi saa oman kehitystasonsa ja tarpeidensa mukaista tukea ja ohjausta.

Huomiota kiinnitetään tukea tarvitsevien ja eri kulttuuritaustaisten lasten osallistumisen edistämiseen. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa kunnioitetaan lasten omaa kieli- ja kulttuuritaustaa sekä elämäntapaa ja -arvoja.

Osallisuus, yhdenvertaisuus ja tasa-arvo ennaltaehkäisevät kiusaamista ja syrjäytymistä. Tavoitteena on, että syrjäytymistä aiheuttavat tekijät havaitaan mahdollisimman varhain ja että lapsen tukemiseen ja tarvittavan tuen järjestämiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

3. Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältö

Aamu- ja iltapäivätoiminnalla on sisällöllisesti oma erityisluonteensa, jolle on ominaista toiminnan monipuolisuus, tarvelähtöisyys ja vapaaehtoisuus. Toiminnan yksityiskohtaiset sisällöt määrittelevät ja valitsevat toiminnan järjestäjä ja toteuttaja. Toiminnan yksityiskohtaisiin sisältöihin vaikuttavat paikalliset olosuhteet ja kulttuuritekijät, eri vuodenaikojen tarjoamat ja muut käytännön mahdollisuudet, yhteistyö kunnan muiden toimijoiden kanssa, ohjaajien omat vahvuudet sekä toteuttajien painotukset.

Sisällöt pyritään suunnittelemaan siten, että toiminta muodostuu lapsen kannalta ehyeksi ja monipuoliseksi kokonaisuudeksi, joka tarjoaa sosiaalista vuorovaikutusta, esteettisiä kokemuksia, vireyttä edistävää liikkumista ja ulkoilua sekä mahdollisuuden myös omaan toimintaan, rentoutumiseen ja lepoon.

Sisältöjä valittaessa on erityisesti kiinnitettävä huomiota lasten ikätason mukaiseen kasvuun ja kehitystä tukevaan leikkiin, luovaan toimintaan ja myönteisiin elämyksiin. Liikkuminen ja ulkoilu sekä rentoutuminen ja levähtäminen ovat toiminnassa tärkeitä. Myös välipalan nauttimiseen liitetään kasvatuksellista ohjausta.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan sisältöjen suunnittelussa otetaan huomioon lapsen tarpeet ja omat toiveet. Lapsen ja ohjaajan yhteinen keskustelu siitä, millainen toiminta lasta kiinnostaa ja mikä tuottaa hänelle iloa, vaikuttaa toiminnan sisältöjen käytännön toteutukseen. Huoltajille tarjotaan mahdollisuus osallistua toiminnan suunnitteluun. Sisällön suunnittelussa ja toteutuksessa otetaan myös huomioon toimintaa ohjaavien perusteiden määräykset, toiminnassa mukana olevien lasten määrä, toiminnan monipuolisuus sekä mahdollisuus toimintojen eriyttämiseen ja pienryhmätyöskentelyyn. Toimintasuunnitelmasta ja toiminnan sisällöstä tiedotetaan huoltajille.

4. Tukea tarvitsevat lapset aamu- ja iltapäivätoiminnassa

Jos kunta järjestää tai hankkii perusopetuslain mukaista aamu- ja iltapäivätoimintaa, tulee sitä tarjota kunnassa toimivien peruskoulujen ensimmäisen ja toisen vuosiluokan oppilaille sekä muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille³.

Aamu- ja iltapäivätoiminta vahvistaa lasten kokonaisvaltaista kasvua ja kehitystä. Silloinkin, kun kyse on perusopetuslain mukaisesti⁴ oppimisen ja koulukäynnin tukea tarvitsevista lapsista, toiminnan järjestämisen ja toteuttamisen lähtökohtana ovat aamu- ja iltapäivätoiminnan yleiset tavoitteet ja sisällöt. Työskentelytapojen ja toimintaympäristön suunnittelussa tulee ottaa huomioon lasten ikä ja kehitysvaihe sekä yksilölliset tarpeet. Toiminnan tulee tukea itsetunnon ja omatoimisuuden kehitystä, sosiaalista kasvua sekä itsenäistymistä lasten omien edellytysten mukaisesti. Lapsia kannustetaan aloitteellisuuteen ja aktiivisuuteen. Heille tarjotaan mahdollisuuksia onnistumisen kokemuksiin ja yhdessä toimimiseen.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestelyt voidaan toteuttaa muun aamu- ja iltapäivätoiminnan yhteydessä tai toiminta voidaan järjestää omissa ryhmissä, jos lasten erityistarpeet sitä edellyttävät. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa otetaan huomioon lapsen ikä ja kehitysvaihe. Tilat, välineet ja muut turvallisuuteen, terveellisyteen ja tarkoituksenmukaisuuteen liittyvät toimintaedellytykset huomioidaan toiminnassa.

³Perusopetuslaki (268/1998) 48 b § (1090/2024)

⁴Perusopetuslaki (268/1998) 20 a § (1090/2024)

5. Toiminnan järjestäminen, suunnittelu ja arviointi

5.1. Aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestäminen ja laajuus

Toimintaa järjestetään Kuusamossa n. 160 lapselle kunnan päättämässä laajuudessa.

Kuusamon kaupungilla on kokonaisvastuu perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan järjestämisestä säädösten ja perusopetuksen aamu- ja iltapäivätoiminnan perusteiden mukaisesti. Toiminnan koordinoinnista vastaa Kuusamon kaupungin kasvatus- ja sivistyslautakunta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaa tarjotaan joko 570 tai 760 tuntia koulun työvuoden aikana kullekin toimintaan osallistuvalla lapsella. Toimintaa järjestetään lukuvuoden koulupäivinä pääsääntöisesti kello 7.00–17.00 välisenä aikana. Toimintaryhmä perustetaan, mikäli siihen ilmoittautuu vähintään kolme (3) lasta.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan osallistuvalla lapsella tarjotaan välipala. Välipalat suunnitellaan monipuolisiksi ja vaihteleviksi siten, että ne noudattavat kansallisia ravitsemussuosituksia ja ottavat huomioon ruokailuun liittyvät erityistarpeet.

Aamu- ja iltapäivätoiminta ei kuulu Kuusamon kaupungin järjestämän koulukuljetuksen piiriin.

5.2. Henkilöstö

Aamu- ja iltapäivätoiminnassa tulee olla toiminnan järjestämistapa huomioon ottaen riittävä määrä ammattitaitoisia ohjaajia. Aamu- ja iltapäivätoiminnan ohjaajien kelpoisuusvaatimuksista säädetään opetustoimen henkilöstön kelpoisuusvaatimuksista annetun asetuksen 9 a §:ssä.

Arvioitaessa henkilöstön määrän riittävyyttä otetaan huomioon mm. toiminnassa mukana olevien lasten määrä, lasten erityiset tarpeet, lasten ikä, toiminnan sisällöt, toiminnassa käytettävien sisä- ja ulkotilojen ominaisuudet sekä ohjaajien koulutus, kokemus ja ammattitaito. Toimintaryhmän yli 19 lasta kohti tulee olla kaksi (2) ohjaajaa. Ohjaajien ammatillista osaamista vahvistetaan mm. perehdyttämällä ja henkilöstön täydennyskoulutuksella.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstöä koskee 1.4.2004 voimaan tullut laki lasten kanssa työskentelevien rikostaustan selvittämisestä.

5.3. Toimintatilat

Toimintaa järjestetään taajamassa Kirkkokedon, Nilonkankaan ja Tolpanniemen kouluilla ja sivukylien kouluilla, mikäli toimintaan osallistuu vähintään kolme lasta. Muiden vuosiluokkien osalta perusopetuslain 20 c §:ssä ja 20 i §:ssä tarkoitetuille oppilaille toiminta järjestetään ensisijaisesti ryhmätoimintana tapauskohtaisesti määritellyssä kouluyksikössä.⁵

Toiminnassa käytetään koulun tai muita toimintaan soveltuvia tiloja. Toimintapaikassa tulee olla voimassa oleva turvallisuus- ja pelastussuunnitelma. Aamu- ja iltapäivätoiminnassa sattuneen tapaturman hoito on lapselle maksuton.

5.4. Hakeminen ja valintaperusteet

Seuraavan lukuvuoden aamu- ja iltapäivätoimintaan haetaan ensisijaisesti sähköisesti tammi- helmikuun vaihteessa. Tiedote hakuajasta julkaistaan kaupungin verkkosivulla tammikuussa.

Toimintaan voi hakea myös lukuvuoden aikana, jolloin paikka myönnetään, mikäli kyseisessä toimintaryhmässä on tilaa.

Aamu- ja iltapäivätoimintaan lapsia otettaessa sovelletaan yhdenvertaisia valintaperusteita. Mikäli hakijoita on enemmän kuin tarjottavia paikkoja, valinta suoritetaan ilmoittautumisjärjestyksessä.

5.5. Toimintamaksu ja maksuvapautus sekä apipaikan irtisanominen

Kuusamon kasvatus- ja sivistyslautakunta vahvistaa aamu- ja iltapäivätoiminnan maksut. Koulujen loma-ajat, kuukausien pituus tai läsnäolopäivien lukumäärät eivät vaikuta maksuun. Jos lapsi on poissa koko kuukauden sairauspoissaolojen takia, maksusta voidaan luopua. Tällöin tulee toimittaa lääkärintodistus. Jos lapsi ei muusta syystä osallistu toimintaan koko kalenterikuukautena, maksuna peritään puolet kuukausimaksusta.

Laskutus suoritetaan jälkikäteen seuraavassa kuussa läsnäoloilmoitusten perusteella.

Toimintamaksuun on mahdollisuus hakea maksuvapautusta. Kuusamon kasvatus- ja sivistyslautakunnan määrittelemät maksuvapautteen edellyttävät tulorajat ovat nähtävillä kaupungin nettisivulla->kuusamo.fi->kasvatus ja koulutus->koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta. Mahdollinen maksuvapautus myönnetään sen kuukauden alusta alkaen, kun hakemus on vastaanotettu kasvatus- ja sivistystoimen käsiteltäväksi. Maksuvapautusta ei myönnetä takautuvasti.

⁵ Perusopetuslaki (628/1998) 48b § (1090/2024)

Irtisanominen tulee tehdä ennen kuluvaan kuun 15. päivää seuraavan kuukauden osalta, ettei seuraavasta kuukaudesta mene enää toimintamaksua. Mikäli ilmoitus tehdään 15.päivän jälkeen, seuraavasta kuukaudesta menee puolen kuukauden maksu, mutta lapsi ei voi enää osallistua toimintaan. Mikäli lapselle tulee läsnäolopäivä tai -päiviä, laskutetaan koko kuukauden maksu.

5.6. Toiminnasta tiedottaminen

Aamu- ja iltapäivätoiminnasta tiedotetaan aamu- ja iltapäivätoiminnan hakuajaksi, koulujen tutustumispäivinä sekä toimintaryhmissä tarpeen mukaan.

Tietoa Kuusamon kaupungin järjestämästä aamu- ja iltapäivätoiminnasta, toimintapaikoista ja niihin hakeutumisesta löytyy internetsivuilta www.kuusamo.fi ->kasvatus ja koulutus ->koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminta.

Lisätietoja koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnasta löydät myös osoitteesta www.oph.fi.

6. Toiminnan seuranta ja arviointi

Kuusamon kasvatus- ja sivistyslautakunta arvioi toimintaa tarvittaessa. Vuosittain toteutetaan kysely toiminnassa oleville lapsille ja heidän huoltajilleen. Tämän kyselyn palauteraportti saatetaan erikseen tiedoksi kasvatus- ja sivistyslautakunnalle sekä aamu- ja iltapäivätoiminnan ryhmiin.

Kuusamon kaupunki osallistuu lisäksi toimintansa ulkopuoliseen (Opetushallitus) arviointiin.

7. Yhteistyö ja tiedonkulku

Koulun ja aamu- ja iltapäivätoiminnan välinen yhteistyö on toiminnan kannalta tärkeää. Yhteisesti sovittavat käytänteet ja sopimukset helpottavat niin lasten kuin aikuistenkin arkea.

Koululaisten aamu- ja iltapäivätoiminnassa pyritään mahdollisimman laajaan moniammatilliseen yhteistyöhön lapsen hyvinvoinnin turvaamiseksi. Perusopetuksesta ja siihen liittyvästä oppilashuollosta vastaavat henkilöt voivat luovuttaa aamu- ja iltapäivätoiminnasta vastaaville henkilöille toiminnan asianmukaisen järjestämisen edellyttämät välttämättömät tiedot.

Aamu- ja iltapäivätoiminnan henkilöstö ei saa sivullisille ilmaista lasta tai hänen huoltajaansa koskevia salassa pidettäviä tietoja tai luovuttaa salassa pidettäviä asiakirjoja ilman huoltajan yksilöityä suostumusta.

Yritysten ja yhteisöjen kanssa tehtävästä yhteistyöstä, markkinoinnista ja sponsoroinnista aamu- ja iltapäivätoiminnassa päättää Kuusamon kaupunki.